

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

Збірник наукових праць

ВИПУСК 6

**Кропивницький
2019**

УДК 378:37.013
DOI 10.33251/2522-1477-2019-6

*Збірник наукових праць затверджено
Вченою радою Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 7 від 29.08.2019 р.) та
Вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № 7 від 18.09.2019 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації КВ № 22644-12544Р від 26.04.2017 року
Міністерства юстиції України*

*Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України Наказом МОН України
від 04 квітня 2018 р. № 326*

*Збірник реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники:
Інститут проблем реєстрації інформації Національної академії наук України, Національна
бібліотека України імені В.І. Вернадського), Google Scholar, в системі Crossref.*

Рецензенти:

Сущенко Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя

Марусинець М.М. – доктор педагогічних наук, професор, Національний педагогічний
університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ

Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових
праць / Гол. ред. Т.С. Плачинда. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. Вип. 6. 220 с.

У «Науковому віснику Льотної академії. Серія: Педагогічні науки» зібрано статті
авторів, що сприяють вирішенню існуючих проблем професійної підготовки фахівців різних
галузей, аналізу зарубіжного досвіду фахової підготовки та інноваційні підходи до
професійної освіти у контексті євроінтеграції.

Публікації видання адресовано науковцям і практикам у галузі педагогіки. Збірник
наукових праць буде корисним студентам (курсантам), магістрантам, аспірантам,
докторантам та всім зацікавленим особам.

Редакційна колегія публікує статті у авторській редакції. Автори несуть
відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у науковому віснику, збереження
авторських прав обов'язкове.

Адреса редакційної колегії: 25005, м. Кропивницький, вул. Добровольського, 4,
тел. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: kafedra.kla.nau@ukr.net

ISSN 2522-1477

© Науковий вісник Льотної академії.
Серія: Педагогічні науки, 2019

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

АПЛАТ Г.П., МАКСИМОВА О.П.

Теоретичні та методичні засади формування дисциплінованості студентів
для підвищення ефективності фахової підготовки15

БОНДАР О.П., КОВАЛЬОВ Ю.Г., КОВАЛЬОВА О.С.

Об'єм вибірки в педагогічному дослідженні22

БУЛАВА В.В.

До питання професійної надійності пілотів цивільної авіації27

ВАЙНТРАУБ М.А.

Професійна підготовка викладача вищої школи в контексті
інтернаціоналізації освітнього простору36

HERASYMENKO Liudmyla, MURAVSKA Svitlana

Results of measuring critical thinking skills of first year student pilots42

ДОРОШЕНКО Т.М.

Компоненти, критерії та показники готовності
до професійної самореалізації авіаційних менеджерів47

ЖЕЛЯСКОВ В.Я.

Структура готовності майбутніх судноводіїв
до професійної комунікативної взаємодії53

ЗАДКОВА Е.В., БРОДОВА О.В.

Особенности организации процесса специальной теоретической подготовки
курсантов-пилотов в контексте формирования готовности
к решению проблемных ситуаций профессиональной деятельности61

ІЛЛЮК О.О.

Інформація і фізіологія організму як основні чинники
посттравматичних стресових розладів та психологічного захисту67

КОНІВЦЬКА Т.Я.

Модель формування риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО75

ЛАЗОРЕНКО О.В.

Основні напрями удосконалення практичної підготовки майбутніх бакалаврів
безпеки державного кордону під час навчання військово-спеціальних дисциплін82

ЛОМАКІНА М.Є., СУРКОВА К.В.

Структура навчального матеріалу
з адаптивного навчання майбутніх авіадиспетчерів88

УДК 37.015:159.9:808.5

DOI 10.33251/2522-1477-2019-6-75-81

КОНІВІЦЬКА Тетяна Ярославівна,
молодший науковий співробітник відділу науково-
дослідної роботи, Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ЗВО

У статті описано структурно-функціональну модель формування риторичної компетентності майбутніх психологів у закладах вищої освіти, обґрунтовано доцільність впровадження авторської моделі та розкрито її змістове наповнення. Зазначено, що модель передбачає єдність концептуально-методологічного, змістового, суб'єктного, організаційно-діяльнісного та оцінно-результативного блоків, які забезпечують послідовність і неперервність розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки, а впровадження всіх елементів розробленої моделі забезпечить позитивну динаміку розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів.

Ключові слова: риторична компетентність, риторична підготовка, структурно-функціональна модель, структурні блоки, педагогічна взаємодія, методика риторичної підготовки.

Постановка проблеми. Важливим аспектом професійної підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти (ЗВО) є формування риторичної компетентності відповідно до запитів інформаційного суспільства, вимог ринку праці та стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія». Це актуалізує пошук нових засобів, методів і технологій формування риторичної компетентності. Дієвим механізмом удосконалення організації системи риторичної підготовки фахівців є побудова педагогічної моделі цієї системи, оскільки моделювання в педагогічній теорії і практиці дозволяє цілісно та послідовно спроектувати і відтворити освітні процеси і явища, що сприяє вирішенню завдання наукового пошуку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теорія моделювання у педагогіці представлена у працях В. Бикова, Р. Гуревича, Є. Лодатко, О. Мещанінова, В. Монахова, Н. Тализіної, В. Ясвіна та багатьох інших науковців. Моделюванням процесу формування риторичних умінь і навичок також займалася низка науковців: О. Залюбівська (модель формування риторичної культури викладачів технічних закладів), Л. Каніболоцька (модель розвитку риторичної компетентності майбутніх викладачів вищих аграрних навчальних закладів), А. Первушина (технологічна модель формування риторичних умінь майбутніх соціальних педагогів), Л. Литовченко (модель формування ораторської майстерності в майбутніх магістрів із соціальної педагогіки), В. Ницета (модель формування риторичної компетентності учнів основної школи в процесі навчання української мови), Н. Калюжка (модель формування риторичних умінь у майбутніх учителів початкової школи) тощо.

Мета статті – обґрунтувати і розробити педагогічну модель формування та розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів.

Виклад основного матеріалу. Науковці наголошують на актуальності методу моделювання як найбільш адекватного способу вирішення поставлених завдань та необхідності його впровадження в педагогічний процес, оскільки модель дозволяє відтворити цілісність та спрогнозувати перспективи розвитку певних об'єктів та явищ [1, с. 197]. На думку провідних науковців, модель має враховувати сучасні методологічні підходи, потребу модернізації змісту, методів і технологій навчання, надавати змогу студентам можливості для професійного зростання, а також передбачає контроль і систему зворотного зв'язку для коригування одержаного рівня знань, умінь і навичок для професійної діяльності [2, с. 152].

В педагогіці моделювання використовують для вирішення низки завдань, основними з яких є: удосконалення структури навчального матеріалу, оптимізація планування навчального процесу, управління навчально-пізнавальною діяльністю, організація освітнього процесу, діагностика, прогнозування, проектування навчання та виховання [3, с. 137]. У психолого-педагогічних дослідженнях модель виконує дві функції: теоретичну (дозволяє проаналізувати сутність і закономірності існування та розвитку досліджуваного об'єкта) та практичну (використовується як дієвий інструмент наукового пошуку) [1, с. 199].

В основу побудови моделі формування риторичної культури майбутніх фахівців дослідники закладають, передусім, ідею заміщення знаннєвої парадигми на гуманістичну, оскільки завдання риторики зорієнтовані на формування особистості, її здатності існувати в діалозі, ефективно комунікувати. В основі моделювання покладають такі положення: особистісно орієнтований освітній процес, творчо-практичне спрямування, прогнозування кінцевого результату освітньої діяльності студентів, реалізація авторських інновацій, активізація самостійної діяльності студентів, використання інформаційно-комунікаційних навчальних технологій [4, с. 215].

Погоджуємося із зауваженням дослідників, що недосконалий процес формування риторичної компетентності у ЗВО зумовлений здебільшого невмінням викладачів визначити мету та завдання спілкування, добирати відповідні навчальні матеріали, недотриманням педагогічних технологій у риторичній підготовці [3, с. 137]. Зазначимо, що практика викладання риторики студентам-психологам виявила також певні недоліки щодо розвитку риторичних умінь і навичок у контексті професійного спрямування, рівень їхньої професійно-риторичної підготовленості не відповідає вимогам часу та міжнародним стандартам [5, с. 120]. З огляду на зазначене вище вважаємо доцільним обґрунтувати і побудувати модель формування риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО, описати її компоненти, основні зв'язки та їх функціонування, а також апробувати її в освітній практиці та перевірити ефективність.

Отже, на основі вивчення науково-педагогічної літератури щодо процесу моделювання, практики викладання риторознавчих дисциплін та виявлених недоліків у риторичній підготовці студентів-психологів ми розробили модель формування риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО (рис. 1).

Структура та функції моделі формування риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО зумовлені соціальним замовленням на висококваліфікованих фахівців-психологів. В основу ми заклали мету – підготовка риторично компетентних психологів, що відповідатиме вимогам ринку праці та запитам сьогочасного інформаційного суспільства до компетентності майбутніх психологів і нормам, закладеним у стандарті вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія». Модель містить такі блоки: концептуально-методологічний, змістовий, суб'єктний, організаційно-діяльнісний та оцінно-результативний.

Концептуально-методологічний блок репрезентує основні методологічні положення процесу формування та розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів. Ми акцентуємо увагу на методологічних підходах, які забезпечують цілісність процесу риторичної підготовки, зорієнтовані на ефективне формування риторичних знань, умінь і навичок відповідно до професійного спрямування, розвитку творчої риторичної особистості та висококваліфікованих риторично компетентних фахівців-психологів. Цими методологічними підходами є: системний, компетентнісний, особистісно орієнтований, комунікативний, діяльнісний і контекстний.

Формування риторичної компетентності потребує врахування вимог загальнодидактичних принципів і принципів вищої освіти, проте основну увагу ми приділили застосуванню специфічних принципів риторичної підготовки майбутніх психологів у ЗВО. Для ефективною та якісною риторичною підготовкою студентів-психологів виділено такі принципи: історичності та наступності, мисленнєво-мовленнєвої активності, креативного текстотворення, розвитку риторичної особистості, педагогічного партнерства, діалогічності, рефлексивності, інтегрування риторичних і психологічних знань і вмінь. Зазначимо, що для

нашого дослідження також важливими є принципи професійно-практичної спрямованості та інформатизації риторичної підготовки, які належать до принципів професійної освіти.

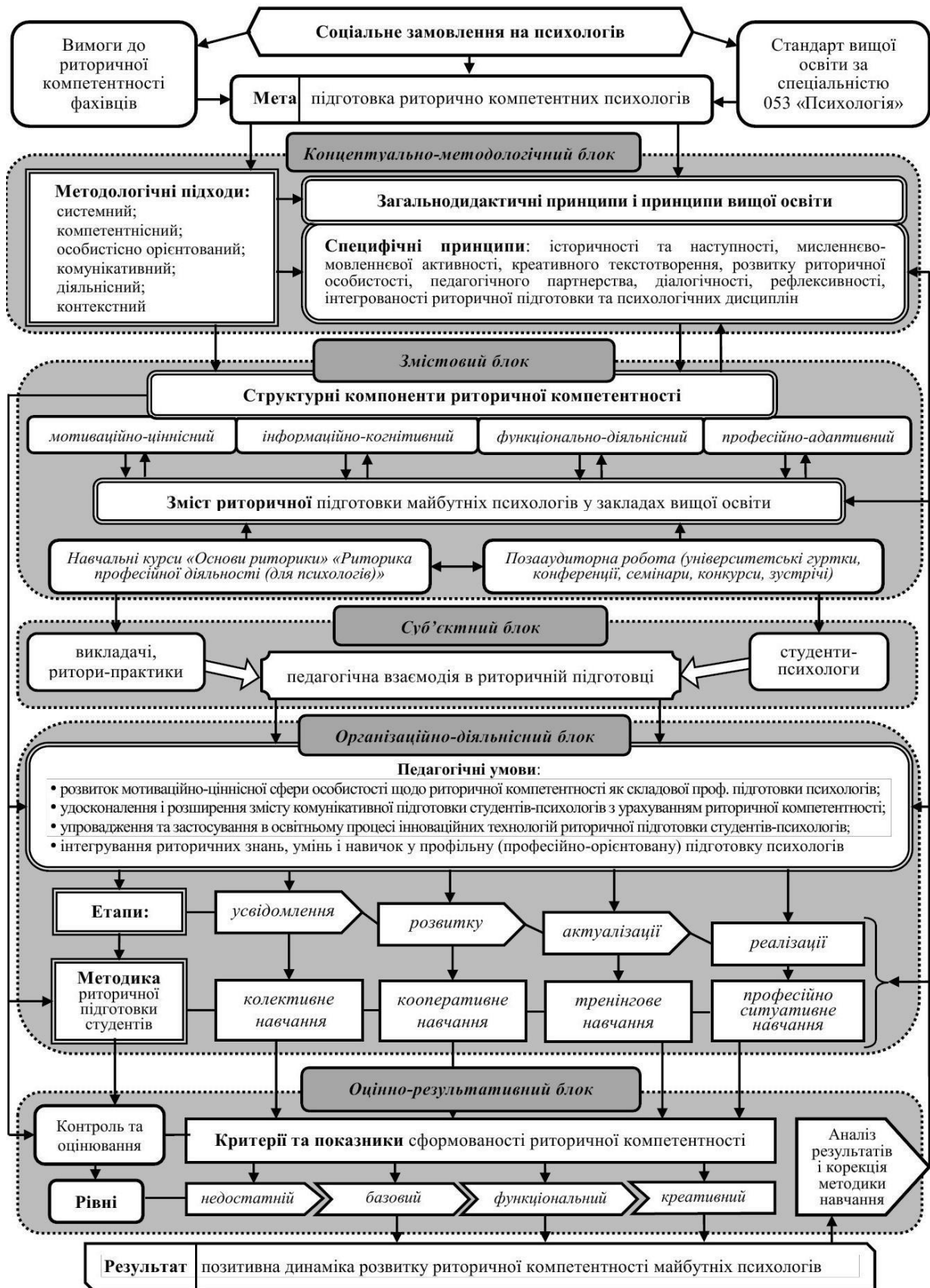

Рис. 1 Модель формування риторичної компетентності майбутніх психологів

Вважаємо, що запропоновані методологічні підходи та дидактичні принципи дозволять забезпечити висунуті суспільством вимоги до риторичної компетентності психологів і враховують особливості та потреби їхньої професійної діяльності.

Змістовий блок відображає вдосконалення та розширення змісту риторичної підготовки психологів, адже нині недостатньо часу виділяється на розвиток практичних умінь і навичок та не завжди ця дисципліна спрямовується на завдання подальшої професійної діяльності майбутніх психологів. Стрижнем змістового блоку є визначені нами структурні компоненти риторичної компетентності та їх складові: мотиваційно-ціннісний, який охоплює мотиваційну, ціннісну, духовну та етичну складові; інформаційно-когнітивний передбачає мисленнєву, знаннєву (мовні, стилістичні, риторичні знання), інформаційну; функціонально-діяльнісний містить мовленнєву, коннективно-операційну, творчу, експресивно-емоційну (невербальну); професійно-адаптивний – комунікативну, перцептивно-реактивну, рефлексивну, нейролінгвістичну, психолінгвістичну складові. Ці компоненти відображають багатоаспектність риторичної діяльності психологів і поєднують усі напрями мовленнєво-риторичної підготовки у ЗВО та безпосередньо впливають на якість змісту риторичної підготовки студентів-психологів у ЗВО. Вважаємо, що діяльність майбутніх психологів потребує вдосконалення та розширення змістової частини їхньої риторичної підготовки у закладах вищої освіти, адже курс «Риторика» не може забезпечити якісну практико-зорієнтовану та професійно спрямовану риторичну підготовку. Ми пропонуємо розширити зміст риторичної підготовки майбутніх психологів, включивши до навчальних планів курси: «Основи риторики» (2 курс), «Риторика професійної діяльності (для психологів)» (5 курс) і збагатити риторичну підготовку у ЗВО шляхом залучення студентів до активної позааудиторної роботи. Позааудиторне навчання охоплює активну участь в університетських ораторських гуртках, клубах, проведення конкурсу ораторів, організацію і проведення ораторських та психологічних тренінгів, панельних дискусій, зустрічей, майстер-класів з відомими риториками-практиками і практичними психологами в межах університету, а також відвідування студентами авторських шкіл ораторської майстерності, форумів тощо.

Суб'єктний блок передбачає активну педагогічну взаємодію (суб'єкт-суб'єктну), яка є основою для ефективного розвитку риторичної компетентності. Передусім, має відбуватися якісна комунікація між викладачами риторики і студентами-психологами, між студентами у процесі риторичної підготовки на заняттях у ЗВО, а також формування риторичної компетентності через взаємодію студентів-психологів з риториками-практиками (досвідчені викладачі риторики, відомі ораторів, вмілі оратори-психологи) в університеті та поза його межами (неформальна та інформальна освіти).

Організаційно-діяльнісний блок поєднує реалізацію обґрунтованих нами педагогічних умов формування риторичної компетентності та розробленої методики поетапного формування риторичної компетентності.

Вважаємо, що доцільно впровадити такі педагогічні умови формування та розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів: розвиток мотиваційно-ціннісної сфери особистості щодо риторичної компетентності як складової проф. підготовки психологів; удосконалення і розширення змісту комунікативної підготовки студентів-психологів з урахуванням риторичної компетентності; упровадження та застосування в освітньому процесі інноваційних технологій риторичної підготовки студентів-психологів; інтегрування риторичних знань, умінь і навичок у профільну (професійно-орієнтовану) підготовку психологів. Реалізація цих педагогічних умов сприятиме усвідомленню важливості розвитку риторичних умінь у процесі професійної підготовки у ЗВО для формування риторичної особистості та високоефективного фахівця в подальшому.

Педагогічні умови тісно пов'язані з етапами формування риторичної компетентності у студентів-психологів: 1) *усвідомлення* цінності та важливості володіння риторичною компетентністю; 2) *розвиток* риторичних знань, умінь і навичок у процесі риторичної підготовки; 3) *актуалізація* набутих знань; 4) особистісна та професійна *реалізація* сформованої компетентності під час риторичної та професійної підготовки.

Методика риторичної підготовки є цілісною системою, яка передбачає впровадження різноманітних форми, методів і технологій формування риторичної компетентності відповідно до етапів розвитку риторичних знань, умінь і навичок майбутніх психологів. Вважаємо, що в методиці риторичної підготовки у ЗВО доцільно поєднувати різні види навчання: колективне, кооперативне, тренінгове та професійно ситуативне. Колективне навчання націлене на усвідомлення студентами важливості риторичної підготовки і передбачає такі форми роботи: лекції, дискусії, конференції тощо. Кооперативне навчання спрямоване на розвиток риторичних знань, умінь і навичок у студентів, передбачає співпрацю в малих групах і застосування інноваційних методів і технологій (мозковий штурм, підготовку проєктів тощо). Тренінгове навчання актуалізує набуті знання в практиці завдяки проведенню різноманітних тренінгів (розвиток правильної вимови, культури мовлення, виголошення промов, декламування тощо). Професійно ситуативне навчання розвиває й удосконалює риторичні навички та адаптує їх до професійної діяльності психологів (моделювання професійних ситуацій, ділові ігри тощо) [4, с. 216].

Оцінно-результативний блок передбачає контроль і оцінювання набутих риторичних знань, умінь і навичок на основі закладених критеріїв, показників, рівнів сформованості риторичної компетентності. Ми виділяємо чотири рівні сформованості риторичної компетентності: недостатній, базовий, функціональний, креативний. Охарактеризуємо їх: *недостатній* – неспроможність самостійного, критичного та творчого мислення та до відтворення риторичної діяльності; *базовий* – алгоритмічне мислення, наслідувальне відтворення риторичної діяльності; *функціональний* – самостійність мислення та риторичної діяльності; *креативний* – творче, глибоке, критичне мислення та свобода риторичної діяльності.

Як бачимо, виділені нами рівні сформованості риторичної компетентності відповідають етапам риторичної підготовки, характеризуються наступністю, послідовністю та дозволяють простежити розвиток риторичної компетентності, оцінити і проаналізувати результати та, за потреби, внести необхідні корективи у специфічні принципи відкоригувати зміст, педагогічні умови і методику риторичної підготовки у ЗВО.

Результатом упровадження є позитивна динаміка розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Структурно-функціональна модель формування риторичної компетентності майбутніх фахівців передбачає єдність концептуально-методологічного, змістового, суб'єктного, організаційно-діяльнісного й оцінно-результативного блоків і забезпечує послідовність і неперервність розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки. Впровадження та практична реалізація всіх елементів розробленої моделі (методологічні підходи, принципи, розширена змістова частина, продуктивна педагогічна взаємодія, обґрунтовані педагогічні умови, авторська методика поетапної риторичної підготовки) забезпечує позитивну динаміку формування та розвитку риторичної компетентності майбутніх психологів у ЗВО.

До подальших напрямів дослідження відносимо створення інноваційної технології формування риторичної компетентності майбутніх психологів із застосуванням можливостей інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти, а також пошук напрямів адаптації елементів запропонованої моделі з метою модернізації професійної підготовки фахівців інших спеціальностей і профілів соціально-гуманітарної сфери.

Список використаних джерел

1. Руденко Л. А. Формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах : монографія. Львів : «Край», 2015. 344 с.
2. Коваль М. С., Козяр М. М., Литвин А. В. Педагогічна модель формування готовності фахівців цивільного захисту до професійної діяльності. Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. 2018. № 18. С. 151–159.

3. Каніболоцька Л. Модель формування риторичної компетентності майбутніх викладачів вищих навчальних закладів. Наукові записки. Серія: педагогіка. 2016. № 3. С. 136–142.

4. Залюбівська О. Б. Педагогічна модель формування риторичної культури майбутніх викладачів технічних університетів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». Вип. 39. 2014. С. 214–219.

5. Конівіцька Т. Я. Риторична складова професійної компетентності майбутніх психологів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер». Вип. 49. 2017. С. 119–122.

References

1. Rudenko, L.A. (2015). Formuvannya komunikatyvnoyi kul'tury majbutnix faxivciv sfery obslugovuvannya u profesijno-texnichnyx navchal'nyx zakladax [*Formation of communicative culture of future specialists in the field of service in vocational schools*]. L'viv: Kray [in Ukrainian].

2. Koval', M.S., Kozyar, M.M., Lytvyn, A.V. (2018). Pedagogichna model' formuvannya gotovnosti faxivciv cyvil'nogo zaxystu do profesijnoyi diyal'nosti [*The pedagogical model of the formation of readiness of civil protection specialists' for professional work*]. Visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti – Bulletin of Lviv State University of Life Safety, 18, 151-159 [in Ukrainian].

3. Kaniboloz`ka, L. (2016). Model' formuvannya rytorychnoyi kompetentnosti majbutnix vykladachiv vyshhyx navchal'nyx zakladiv [*Model of formation of rhetorical competence of future teachers of higher educational establishments*]. Naukovi zapysky. Seriya: pedagogika – Proceedings. Series: Pedagogy, 3, 136-142 [in Ukrainian].

4. Zalyubivs`ka, O.B. (2014). Pedagogichna model' formuvannya ry`tory`chnoyi kul'tury` majbutnix vy`kladachiv texnichny`x universy`tetiv [*Pedagogical model of formation of rhetorical culture of future teachers of technical universities*]. Suchasni informacijni tehnologiyi ta innovacijni metody`ky` navchannya u pidgotovci faxivciv: metodologiya, teoriya, dosvid, problem – Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems, 39, 214-219 [in Ukrainian].

5. Konivicz`ka, T.Ya. (2017). Rytorychna skladova profesijnoyi kompetentnosti majbutnix psyxologiv [*Rhetorical component of professional competence of future psychologists*]. Suchasni informacijni tehnologiyi ta innovacijni metodyky navchannya u pidgotovci faxivciv: metodologiya, teoriya, dosvid, problem – Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems, 49, 119-122 [in Ukrainian].

KONIVITSKA Tetiana, junior researcher of the research work department, Lviv State University of Life Safety.

THE MODEL OF THE FORMATION OF RHETORICAL COMPETENCE OF FUTURE PSYCHOLOGISTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract. *The article explores the problem of effective formation of rhetorical competence of future psychologists, which remains poorly researched and needs improvement. The purpose of the article is to substantiate and develop a pedagogical model of formation of rhetorical competence of future psychologists.*

A structural and functional model of formation of rhetorical competence of future psychologists in higher education institutions has been created. The expediency of introducing the author model is substantiated and its content is revealed. It is stated that the model assumes the

unity of conceptually-methodological, substantive, subjective, organizational-activity and evaluation-effective blocks, which provide a sequence of development of rhetorical competence of future psychologists in the process of vocational training. It is stated that the structural and functional model is based on the systematic and continuous development of rhetorical skills and takes into account the specificity of the training profile, to ensure the integrity and continuity of the formation of rhetorical and professional competence in the context of all training of future psychologists in institutions of higher education. The model is developed on the basis of methodological approaches and principles of rhetorical preparation, interrelation of all structural components. The model reflects the directions of improving the content of rhetoric as a discipline, the introduction of an effective method of rhetorical preparation.

The practical implementation of all elements of the developed model provides a positive dynamic of the formation of rhetorical competence of future psychologists in higher education institutions. Further directions of research are search of adaptation of elements of the offered model to vocational training of other specialties and profiles of social and humanitarian sphere.

Key words: *rhetorical competence, rhetorical preparation, structural and functional model, structural blocks, pedagogical interaction, method of rhetorical preparation.*

*Одержано редакцією: 03.09.2019 р.
Прийнято до публікації: 09.09.2019 р.*